

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94. email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/9879 din 17.06.2024

La nr. 18-69-6042 din 03.06.2024

Ministerul Apărării

Copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului hotărârii Parlamentului privind participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina (EUFOR ALTHEA) (număr unic 477/MA/2024).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 4 (patru) pagini.

Director adjunct

Digitally signed by Savca Alexandru
Date: 2024.06.17 18:18:23 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandru SAVCA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. EHG24/9747 din 17.06.2024

la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului hotărârii Parlamentului privind participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina (EUFOR ALTHEA) (număr unic 477/MA/2024)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Apăării, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, [...];*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate”.*

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:

„(1) *Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea*

persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor”.

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie este plasat pentru informare pe pagina web oficială a autorității publice, www.army.gov.md, la 17 aprilie 2024, fiind indicate datele de contact ale persoanei responsabile de elborarea și promovarea proiectului de decizie.

Proiectul și materialele aferente au fost pluate pentru consultare publică pe pagina web oficială a autorității publice, cât și pe portalul guvernamental de consultări publice www.particip.gov.md, la data de 30 aprilie 2024, până la 14 mai 2024, adică 7 zile lucrătoare, fapt ce nu corespunde prevederii statuate la art.12 alin.(2) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, unde se stipulează că *„Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.”*

Prin urmare, apreciind acțiunea autorului de asigurare a accesului părților interesate la proiect și materialele aferente acestuia, dar și ținând cont de insuficiența termenului limită acordat pentru prezentarea propunerilor de modificare, se constată că rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial de către autor.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat în scopul *„[...] sporirii potențialului de participare la misiuni și operații internaționale, Republica Moldova intenționează să participe cu un contingent de nivel pluton, pregătit și înzestrat pentru detașarea în misiunea EUFOR ALTHEA sub egida UE (Bosnia și Herțegovina).”*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune aprobarea proiectului hotărârii Parlamentului cu privire la participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina (EUFOR ALTHEA), acțiune stabilă la poziția 235 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.887/2023.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului nu contravin interesului public, fiind promovat interesul Guvernului, în speță a Armatei Naționale, în vederea creșterii nivelului de participare efectivă a Republicii Moldova în misiuni și operații internaționale de menținere a păcii și consolidare a securității și stabilității regionale și internaționale.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației [...];*

d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;

f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă a fost elaborată în corespundere cu exigențele stabilite la art.30 din Legea nr. 100/2017, fiind specificate condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite cu precizarea principalelor prevederi și evidențierea elementelor noi. Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă pentru promovarea proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea proiectului în practică presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. În acest sens, în nota informativă, la compartimentul Fundamentarea economico-financiară, autorul menționează că „Amendamentele efectuate la Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperarea în domeniul militar, semnat la Chișinău la 20.04.2012, vor permite ca o parte de cheltuieli să fie acoperite de partea României pentru operaționalizarea și participarea în cadrul operației militare (instruirea colectivă la predetașare, transport în/din cadrul operației militare, cazarea, hrana, servicii spălare, evacuarea personalului, tratament medical, etc.).”

Astfel, în conținutul notei informative au fost prezentate cheltuielile estimative pentru Republica Moldova pentru participarea contingentului de 20 militari pe un termen de 12 luni în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina EUFOR ALTHEA, care constituie 7 299,80 mii lei, incluzând (examenul medical și testul HIV/SIDA; asigurarea medicală; diurna (pentru instruire integrată în România); transport Chișinău – București – Chișinău; indemnizația (diurna în misiune)).

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului stabilesc participarea contingentului Armatei Naționale cu armamentul, munițiile, echipamentul militar, mijloacele de transmisiuni și alte bunuri materiale necesare pentru îndeplinirea misiunii în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina (EUFOR ALTHEA), în componența forțelor militare române, începând cu data de 1 octombrie 2024 și până la adoptarea deciziei de retragere a contingentului Armatei Naționale din această operație internațională.

Totodată, prin proiect se stabilește în sarcina Guvernului realizarea acțiunilor organizatorice și de asigurare a condițiilor necesare pentru participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul EUFOR ALTHEA, inclusiv negocierea și încheierea memorandumurilor de înțelegere necesare participării contingentului Armatei Naționale.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul aprobării de către Parlamentul Republicii Moldova a participării contingentului Armatei Naționale în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina (EUFOR ALTHEA), acțiune stabilă la poziția 235 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.887/2023.

Rigorile de asigurare a transparenței decizionale au fost respectate parțial de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, însă termenul stabilit pentru recepționarea recomandărilor nu corespunde prevederilor stabilite la art.12 alin.(2) din Legea nr.239/2008.

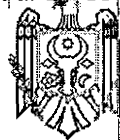
Prevederile proiectului corespund scopului declarat în nota informativă și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului.

Suplimentar, se constată că proiectul nu controvine interesului public, fiind promovat în scopul creșterii nivelului de participare a Republicii Moldova în misiuni și operații internaționale de menținere a păcii și consolidare a securității și stabilității regionale și internaționale.

17.06.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Digitally signed by Carbuni Daniela
Date: 2024.06.17 13:54:24 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Daniela Carbuni, Inspector principal